

RAHVUSVAHELINE ÄMMAEMANDATE KONFÖDERATSIOON

Ämmaemandate ülemaailmne haridusstandard

1. Tutvustus

ICM'i ülemaailmne ämmaemandate haridusstandard on üheks ülemaailmse ämmaemanduse tugevdamise põhiliseks lähtekohaks eesmärgiga koolitada kvalifitseeritud ämmaemandaid, kes osutavad kõrgekvaliteedilist, tõenduspõhist terviseteenust naistele, vastsündinutele ja lapseootel peredele. ICM'i poolt sätestatud lähtekohad käsitlevad ajakohastatud baaspädevusi ämmaemanduspraktikaks, põhikoolituseks, regulatsioonideks ja organisatsioonide tegevuseks. Standard koostati ICM 'i ämmaemanda baaspädevuste ajakohastamise protsessi käigus, kuna need määratlevad ämmaemanda põhikoolituse lähtekohad ja baaspädevused igas ämmaemanda õppekavas. Ämmaemanda põhikoolituse standard valmis kooskõlas ämmaemanduspraktika ja regulatsioonide standarditega.

Ämmaemanda põhikoolituse standard arendati globaalselt, lähtudes modifitseeritud Delhi uuringust ajavahemikul 2009-2010 ja mis määratleb ämmaemanda õppekava baaspädevused miinimum tasemel rõhuasetusega pigem väljundipõhise koolituse (õppekavale) kui akadeemilise kraadi omandamise suunas.

Lisaks standardile on loodud juhend, mis aitab leida vastuseid järgnevatele küsimustele: mis on vajalik, et iga standard oleks rakendatav? kuidas saab hinnata, kas standard on täidetud (vajalikud tõestusmaterjalid?) Põhimõisteid kasutatakse läbivalt kogu standardis, et tagada mõisteselgus.

Mõiste „standard“ on käesolevas dokumendis mõistetud kui soovituslik norm, mis kirjeldab nõutud baaspädevusi miinimum tasemel ja võimaldab tagada ämmaemanda põhikoolituse kvaliteeti.

2. Standardi eessõna

2.1. Ämmaemandate haridusstandardi eemärgid

Globaalsed ämmaemanda põhikoolituse standard on kättesaadav riikides ja regioonides, kus puuduvad nimetatud baasdokumendid. Seeläbi on võimalik fikseerida kindlad baaspädevused ämmaemandate erialaseks ettevalmistuseks, mis omakorda lähtuvad globaalsetest normidest. Lisaks on standard abiks ämmaemandate baaspädevuste määratlemisel, keskendudes igas konkreetses riigis või regioonis ämmaemanduspraktika vajadustele, lähtudes naiste ja lapseootel peredele suunatud terviseedenduslikest tegevustest. Kirjeldatud miinimum tasemel standardit võib laiendada vastama iga konkreetse riigi ootustele ja vajadustele seoses ämmaemandate põhikoolitusega, lähtudes kultuuritundliku hoolduse põhimõtetest.

2.1.1. Ämmaemanda põhikoolituse standardi eesmärgid

- Säilitada ämmaemanda õppekava usaldusvärsus ühiskonnas, lähtudes kutseala terviklikkusest, klientide, tööandjat ja üliõpilaste vajadustest ning kindlustades, et ämmaemanda õppekaval on määratletud filosoofilised lähtekohad, eesmärgid ja väljundid, mis tagavad ämmaemandate piisava ettevalmistuse töötamiseks kvalifitseeritud spetsialistidena.
- Koostada taustaraamistik ämmaemanda õppekava loomiseks, rakendamiseks ja olemasoleva õppekava kvaliteedi hindamiseks.
- Edendada ämmaemanda põhikoolitust, mis tagab kõik ICM-i poolt määratletud baaspädevuste saavutamise ning riigi eripärast tingitud vajalike lisapädevuste identifitseerimise.
- Edendada turvalist ja kvaliteetset ämmaemandusabiteenust naistele ja nende peredele.
- Tugevdada ämmaemandust kui autonoomset kutseala ja tunnustada ämmaemandaid kui iseseisvaid kutsealatootajaid.
- Edendada jätkupidevalt ämmaemanda õppekavasid ning seeläbi ka ämmaemanduspraktikat.

2.2. ICM-i põhikoolituse standardi väärtuspõhine algatus

Baasväärtused ja põhimõtted, millest käesoleva standardi loomisel lähtuti:

- Edendada ämmaemanda põhikoolituse usaldusvärsust läbi ämmaemandate ja kaasatud ekspertide poolt arendatud ülemaailmsete ämmaemandate haridusstandardi.
- Stimuleerida ja toetada jätkupidevat ämmaemandate õppekavade kvaliteedi paranemist ja õpiväljundite saavutamist.
- Säilitada väärikus sisulises, õiglas ja ausas õppeprotsessis.
- Edendada õpikeskkonda, mis toetab üliõpilasi, vilistlasi ja õppekava tervikuna, elukestva õppe filosoofia järgimisel.
- Tugevdada ämmaemanda kutseala, ämmaemandate ja põhikoolituse autonoomsust.

2.2.1. Baaspõhimõtted toetuvad järgnevatele kokkulepetele:

- Minimaalne eeltingimus sisseastumiseks on omandatud keskharidus.
- Minimaalne õpiaeg otse ämmaemanda õppekavale sisse astudes on kolm (3) aastat.
- Minimaalne õpiaeg pärast õe/tervishoiutöötaja õppekava läbimist on kaheksateist (18) kuud
- Standard on kooskõlas ICM-i baasdokumentidega ning lähtub nõudest koolitada kvalifitseeritud ämmaemandaid ja ämmaemanduse õppejõude.
- Ämmaemanda õppekava läbib tervikliku enesehindamise, et tagada õppekava kvaliteet ja eesmärgipärasus lähtudes riigi vajadustest.

2.3. Standardi kasutusala

ICM-i globaalne põhikoolituse standard loodi lähtudes vajadusest toetada kolme potentsiaalset kasutajate gruppi:

- 1) riigid, kus puudub ämmaemanda põhikoolitus, kuid kus soovitakse lähtudes riigi vajadustest kvalifitseeritud tervishoiutöötajate järele õppekava arendada ning avada;
- 2) riigid, kus ämmaemanda põhikoolitus on olemas, kuid õppekavad erinevad nii kvaliteedi kui sisu poolest ning soovitakse parandada kvaliteeti ning lähtuda ühtsetest alustest ja standarditest;
- 3) riigid, kus on põhikoolitus ja standardid olemas ning soovitakse võrrelda oma standardeid ICM-i miinimum standarditega. ICM eeldab, et nendes riikides, kus miinimumstandardid on ületatud, jätkub kõrgetasemeline ämmaemandate ettevalmistus.

Ootuspäraselt võiks kirjeldatud standardid olla kasutatud nii valitsuse ja seadusloojate eriti tervishoiu- ja haridusministeeriumite ning tervishoiusüsteemi juhtide kui ka ämmaemandate ja ämmaemandate organisatsioonide poolt. Ühine eesmärk on tagada pädevate ämmaemandate piisavus, et kindlustada elanikkonnale, eriti naistele ja lapseootel peredele tervishoiuteenuse kättesaadavus.

On arusaadav, et mõnedes piirkondades ja riikides, kus soovitakse alustada või uuendada ICM'i baaspädevusi omavate ämmaemandate ettevalmistust, ei ole võimalik tagada kõikide miinimum nõuete täitmist, seda eriti piirkondades, kus ei ole piisavalt koolitatud ämmaemanduse õppejõude või õppimine ei ole ressursside piiratuse tõttu võimalik. Kirjeldatud riigid peaksid tegema koostööd valitsus- ja haridusasutuste, finantseerijate ja ämmaemandusekspertidega, et koostada plaan ja ajakava globaalse haridusstandardi rakendamiseks.

ICM'i ÜLEMAAILMNE ÄMMAEMANDA PÕHIKOOLITUSE STANDARD (2010)

I Organisatsioon ja juhtimine

- 1.1. Valitsus ja valdkonnaga seotud ministeerium toetab ämmaemanda põhikoolituse filosoofiat ja eesmärke.
- 1.2. Valitsus ja valdkonnaga seotud ministeerium tagab seadusandliku toetuse ja piisava finantseerimise pädevate ämmaemandate koolitamiseks.
- 1.3. Ämmaemandate koolil/õppekaval on kindlaks määratud eelarve ja eelarve jälgimissüsteem, mis arvestab ja lähtub õppekava vajadustest
- 1.4. Ämmaemanda õppekava on iseseisev ning vastutav õppekava arendamise ja strateegiate loomise eest.
- 1.5. Ämmaemanda õppekava juht on juhtimis- ja administreerimisoskustega kvalifitseeritud ämmaemand.
- 1.6. Ämmaemanda õppekava lähtub emadushoolduse tööjõu vajaduste määratlemisel rahvuslikest ja rahvusvahelisest seadusandlusest ja standarditest

II Ämmaemanda õppekava (*Faculty*)

2.1. Ämmaemanda õppekaval õpetavad valdavalt ämmaemandad (õppejõud/ kliinilised praktikajuhendajad), kes teevad koostööd teiste valdkondade ekspertidega

2.2. Ämmaemanduse õppejõud:

- On läbinud ämmaemanda põhikoolituse.
- Omavad praktilist töökogemust ämmaemandana vähemalt kaks (2) aastat
- Omavad riiklikku litsentsi või on registreeritud riiklikus registris
- Omavad pedagoogilist ettevalmistust;
- Säilitavad oma pädevust ämmaemanduspraktikas ja pedagoogikas läbi praktilise töökogemuse ja täiendkoolitustel osalemise.

2.3. Ämmaemand-praktikajuhendajad:

- Omavad ICM'i poolt määratletud ämmaemanda kvalifikatsioonile vastavat haridust ja töökogemust.
- Omavad praktilist töökogemust ämmaemandana vähemalt kaks (2) aastat.
- Säilitavad oma pädevust ämmaemanduspraktikas ja praktikajuhendamises läbi töökogemuse ja täiendkoolituste.
- Omavad riiklikku litsentsi või on registreeritud riiklikus registris.
- On läbinud praktikajuhendajate koolituse.

2.4. Ämmaemanda õppekaval õpetavad teiste valdkondade õppejõud:

- on pädevad õpetatavas valdkonnas.

2.5. Ämmaemanduse õppejõud koolitavad, toetavad ja juhendavad praktikabaaside praktikajuhendajaid.

2.6. Ämmaemanduse õppejõud ja praktikajuhendajad teevad aktiivset koostööd, et toetada, jälgida ja hinnata üliõpilase edenemist õppepraktikal praktikabaasides.

2.7. Üliõpilaste arv suhtes õppejõudude ja juhendajatega on määratletud õppekavas ja seadusandluses.

2.8. Ämmaemanda õppekava õppejõudude efektiivsust ja pädevust hinnatakse regulaarselt läbi enesehindamise ja akrediteerimise seadusandlusega ettenähtud korras.

III ÜLIÕPILASED

3.1. Ämmaemanda õppekaval on selgelt kirjeldatud sisseastumistingimused, mis on kättesaadavad potentsiaalsetele sisseastujatele.

Sisseastumistingimused sisaldavad:

3.1.1. miinimum sisseastumistingimusi, nõutud minimaalselt keskharidus

3.1.2. läbipaistvat värbamis-(sisseastumis-)protsessi

3.1.3. valiku tegemise protsessi kirjeldust ja kriteeriumeid

- 3.1.4. varasemate õpingute arvestamise tingimusi sisseastumisel.
- 3.2. Sobivad kandidaadid võetakse vastu ilma diskrimineerimiseta – sugu, rahvus, usuline kuuluvus, rass jms.
- 3.3. Sobivad kandidaadid võetakse vastu lähtudes rahvuslikust tööjõu tagamise plaanist.
- 3.4. Ämmaemanda õppekaval on selgelt kirjeldatud üliõpilasi puudutav kord, mis sisaldab:
- 3.4.1. ootusi üliõpilase sooritusele nii teooria- kui praktikaõppes.
- 3.4.2. üliõpilaste õigusi ja kohustusi ning selgelt kirjeldatud süsteemi vaiete esitamiseks ja lahendamiseks.
- 3.4.3. selgelt kirjeldatud süsteemi üliõpilastele pideva tagasiside andmise ja hindamise kohta ämmaemanda õppekava läbimisel.
- 3.4.4. nõudeid õppekava läbimiseks.
- 3.4.5. võimalusi üliõpilaste osalemiseks erinevate töörühmade ja kutsealaste organisatsioonide töös.
- 3.4.6. Üliõpilasele tagatakse piisav praktiline kogemus erinevates praktikabaasides, et kindlustada kehtivate ICM-i baasväljundite saavutamine.
- 3.4.7. Üliõpilane osutab ämmaemandusabiteenust juhendava õppejõu või praktikajuhendaja juhendamisel.

IV ÕPPEKAVA

- 4.1. Õppekava filosoofia lähtub ICM-i filosoofilistest lähtekohtadest ning hooldusmudelist.
- 4.2. Ämmaemanda põhikoolituse eesmärk on valmistada ette pädevaid ämmaemandaid:
- 4.2.1. kes on omandanud ICM -i poolt määratletud baasväljundid miinimum tasemel
- 4.2.2. kelle ettevalmistus vastab ICM-i poolt määratletud ämmaemanda definitsioonile ning on vastavuses ämmaemanda litsenseerimise/registreerimise tingimustega;
- 4.2.3. kelle ettevalmistus võimaldab jätkata õpinguid;
- 4.2.4. kes on teadlik ja iseseisev ja lähtub oma töös ICM-i poolt heakskiidetud eetikakoodeksist, kutseala standarditest ja oma pädevuse piiridest.

4.2.5. Ämmaemanda õppekava sisu ja selle järgnevus võimaldab üliõpilastel saavutada ICM-i poolt määratletud baasväljundid.

4.2.6. Ämmaemanda õppekava koosneb nii teooria kui praktikaõppest, millest teooria osakaal on minimaalselt 40% ning praktikaõppe osakaal minimaalselt 50% õppekava kogumahust.

4.2.7. Ämmaemanda õppekaval lähenetakse õppimisele ja õpetamisele tõendus põhiselt toetades täiskasvanu õppimist ja lähtudes väljundipõhisusest.

4.2.8. Ämmaemanda õppekava pakub multidistsiplinaarset sisu ja võimaldab õpikogemust, mis tunnustab ämmaemandust.

V RESSURSID JA TEENUSED

5.1. Ämmaemanda õppekaval on kirjeldatud kord, mis sätestab õppejõudude ja üliõpilaste õpikeskkonnaga seotud turvalisuse.

5.2. Ämmaemanda õppekaval on piisavad vahendid õppimise ja õpetamise realiseerimiseks.

5.3. Ämmaemanda õppekaval on nii teooria- kui praktikaõppe läbiviimiseks piisavad inimressursid.

5.4. Ämmaemanda õppekaval on juurdepääs erinevatele praktikabaasidele, et tagada erinevate üliõpilaste vajadused õppeprotsessis.

5.5. Sobivate praktikabaaside valikukriteeriumid on selgelt sõnastatud ja rakendatud.

VI HINDAMISSTRATEEGIAD

6.1. Ämmaemanda õppekaval kasutatakse eristavat ja mitteeristavat hindamist, et anda hinnang ja hinnata üliõpilase sooritust ning edenemist kogu studiumi vältel. Hindamine on seotud:

6.1.1. teadmistega

6.1.2. hoiakutega

6.1.3. praktiliste oskustega

6.1.4. kriitilise mõtlemise ja otsuste tegemise oskusega

6.1.5. inimeste vaheliste suhete ja suhtlemisoskusega

6.2. Ämmaemanda üliõpilase õppeprotsessi hindamiskriteeriumid on kirjeldatud ning üliõpilastega jagatud, muu hulgas sisaldab õpiraskuste ilmumist ja fikseerimist.

6.3. Ämmaemanda õppekava viib regulaarselt läbi õppekava hindamist kvaliteedi parandamise eesmärgil kogudes tagasisidet üliõpilastelt, vilistlastelt, töötavatelt ämmaemandatelt, klientidelt ja tööandjatelt.

6.4. Ämmaemanda õppekava viib läbi praktikabaaside hindamist, et määrata nende sobivust õpikeskkonnana lähtudes õpiväljundite saavutamise võimalustest.

6.5. Periooditi korraldatakse välishindamist.